

TIPS & RÅD GUIDE: GRÖN EL

AV ERICA LANDIN OCH CAJSA LANDIN | ENERGISMARTA HEM

VÅGKRAFT
VINDKRAFT
VATTENKRAFT
BIOENERGI
MILJÖMÄRKT
SOLENERGI

Så kallad grön el har seglat upp som en alltmer efterfrågad energitillgång de senaste åren. Grön, eller förnybar, el är sådan som inte ger några koldioxidutsläpp, exempelvis från vindkraft och biobränslen. Den erbjuder ett miljövänligt och aldrig sinande alternativ till kol- och kärnkraftsenergi.

ENERGISMARTA
HEM

SOL, VIND OCH VATTEN ÄR FÖRNYELSEBARA ENERGIKÄLLOR OCH KAN GE SÅ KALLAD GRÖN EL. MEN HUR FUNGERAR DET EGENTLIGEN?

HÄR FÅR DU EN SNABBGUIDE.

EN SYMBOLISK HANDLING

Att som kund välja en elleverantör som erbjuder grön el kan verka vara en självklarhet, men Thomas Broberg, fil dr i nationalekonomi och verksam vid Konjunkturinstitutet, menar att som systemet för handel med elcertifikat är upplagt innebär valet av grön el inte någon minskning av el från kolkraft och alltså ingen minskad negativ miljöpåverkan. Staten har nämligen reglerat hur mycket förnybar el som kommer produceras på den svenska marknaden. Thomas Broberg menar att detta egentligen bara innebär att de "gröna" kunderna subventionerar de som väljer ett "brunare" alternativ, utan att mängden el från kol och kärnkraft som produceras minskar till förmån för el från förnybara källor.

– Det är mest en symbolisk handling att välja grön el, säger han. Men vill man få till stånd en miljöeffekt ska man lägga pengarna på något annat.

FLERA FÖRDELAR

Naturskyddsföreningen påpekar dock att det finns flera fördelar med att välja förnybar el, inte minst att kommunicera till regering och elproducenter att kunderna har ett intresse för en utökning av förnybar energi. Väljer man till exempel Bra Miljöval-märkt el bidrar man dessutom med pengar som används till relaterade miljöförbättrande åtgärder.

VAD SKA MAN TRO PÅ?

Vad ska man som konsument då tro på i dessa byråkratiska snår med argument åt båda håll? Det viktigaste är kanske att tänka på sin roll som individ i det stora samhället, vad det är man själv kan påverka. Naturskyddsföreningen menar att ju fler som väljer grön el, desto mer resur-

ser kommer läggas på att utveckla och förbättra den. Något som både Thomas Broberg och flera miljöorganisationer är överens om är att det bästa sättet att minska koldioxidutsläppen är att helt enkelt minska sin energianvändning. Dessutom kan man fråga sitt elbolag vad det är för el de erbjuder och vilka övriga effektiviseringsåtgärder de jobbar för. Kunden kan be om konkret hjälp att reducera sin elanvändning; många elbolag tillhandahåller exempelvis teknik som gör det lättare att se hur mycket el som förbrukas, och vilken skillnad olika åtgärder gör.

– Det viktigaste är att inse att ämnet inte är okomplicerat och att kunden ska veta vad de betalar för, fortsätter Broberg. Tänk över dina konsumtionsval, och kom ihåg att om du har valt grön el betyder inte det att det inte spelar någon roll hur mycket el du använder.

VÅGKRAFT

Det finns olika vågkrafttekniker. I Sverige testas bland annat vågkraft som baserar sig på vågaktiverad teknik: på havsbotten placeras en generator i vilken en boj fästs med rep. Bojen flyter upp på havsytan och vågorna får den att röra sig upp och ner. Bojens rörelser gör att generatören också rör sig och på det sättet genereras el.

VINDKRAFT

När det blåser mot ett vindkraftverk uppstår tryckskillnader på bladens fram- och baksida som får turbinaxeln att rotera. Turbinaxeln driver en generator, där elektriciteten alstras och matas med hjälp av elkablar ner genom ett torn och sedan via elkablar ut till elnätet. De största verken producerar 8000 MWh el/år när det blåser mellan 4 och 25 m/s.

VATTEN

Vattenkraft är egentligen solenergi. Ytvattnet i sjöar och hav värms upp av solen, för att sedan avdunsta och bilda moln. Snö och regn kommer ned och samlas i vattenmagasin. När vattnet strömmar ned genom kraftverkets turbiner börjar dessa rotera. Turbinen driver en generator som omvandlar vattnets energi till elektricitet.

BIOENERGI

Bioenergi utvinns ur biobränslen. Det definieras som bränsle där biomassa eller torv är utgångsmaterial. El från biobränsle räknas också till grön el men kräver till skillnad från de andra förnyelsebara källorna bränsle. Såväl värme som el kan utvinnas genom förbränning av biogas, som bildas när organiskt material rotas.

MILJÖ

Bra Miljöval är Naturskyddsföreningens märkning och betyder att elen kommer från sol, vind, vattenkraft eller biobränslen. Det finns även SERO-el, Sveriges Energiföreningars RiksOrganisations beteckning för förnybar el och RECS, Renewable Energy Certificate System, en internationell intresseorganisation för gröna certifikat.

SOLENERGI

Elproduktionen sker genom solcellsmoduler som direkt omvandlar energin från solens strålar till elektrisk energi. Denna kan lagras, användas direkt eller skickas vidare till elnätet. En solcellsmodul/solpanel håller i cirka 25 år och ger en märkeffekt på 200 watt.

Läs mer om miljövänlig el på:
energismartahem.se/el